

Vuosikertomus 2014

Vuosikertomus - 16/02/2015

Johdanto

Minulla on ilo esitellä vuoden 2014 vuosikertomuksemme.

Vuosi oli erityisen tuloksekas Euroopan oikeusasiamiehelle, kun se aloitti uuden strategiansa Kohti vuotta 2019, toteuttamisen. Oikeusasiamies painottaa toiminnassaan aiempaa enemmän EU:n julkishallintoa koskevia strategisia kysymyksiä, jotka vaikuttavat miljooniin eurooppalaisiin.

Kun oikeusasiamiehen näkyvyys ja merkityksellisyys lisääntyy, toiveissa on voida aiempaa kattavammin vaikuttaa Euroopan unionin toimielinten ja erillisvirastojen avoimuuteen ja vastuuvollisuuteen kaikkien EU:n kansalaisten ja asukkaiden hyödyksi.

Oikeusasiamies osallistui vuonna 2014 EU:ssa käytyihin keskeisiin keskusteluihin käyttämällä laajemmin valtaansa suorittaa strategisia oma-aloitteisia tutkimuksia. Transatlanttisesta kauppaa- ja investointikumppanuudesta (TTIP) käytävien neuvottelujen avoimuutta koskevan tutkimuksen tulokset olivat erittäin hyviä. Oikeusasiamies osallistui myös yhteisiin toimiin edunvalvonnan avoimuuden lisäämiseksi EU:ssa. Se toteutti useita tutkimuksia tästä laaja-alaisesta kysymyksestä, mukaan lukien Euroopan komission asiantuntijaryhmien kokoonpano ja avoimuus sekä niin sanottu pyöröviilmiö.

Oikeusasiamies ratkaisi edelleen merkittävän määrän yksityishenkilöiden, kansalaisjärjestöjen, yritysten ja muiden eturyhmien tekemiä kanteluja ja avusti lukuisia muita löytämään ratkaisuja ongelmiinsa.

Euroopan parlamentti valitsi minut vuoden lopussa uudelleen tehtäväni kaikkien suurimpien poliittisten ryhmien tuella ilman eriäviä kantoja, mikä on suuri kunnia. Toistan lupaukseni työskennellä riippumattomasti ja väsymättä EU:n kansalaisten puolesta sekä auttaa EU:n toimielimiä niiden pyrkiessä tarjoamaan parasta mahdollista palvelua Euroopan kansalaisille ja asukkaille.

#EPhoto : Emily O'Reilly was today re-elected by the @Europarl_EN as @EUombudsman

#EPenary <http://t.co/MOyyRxk6oT> pic.twitter.com/0nvHFY6NZ5

— EU Parliament Photo (@Europarl_Photo) December 16, 2014

Euroopan parlamentti valitsi Emily O'Reillyn tänään uudelleen Euroopan oikeusasiamieheksi.

Emily O'Reilly valittiin uudelleen tehtävänsä 16. joulukuuta 2014. <http://europa.eu/!uh37bT>

Congratulations to Emily O'Reilly for @EUOmbudsman re-election by @Europarl_EN ! Big majority is testament to her commendable work done

— EP President (@EP_President) December 16, 2014

Onnittelut Emily O'Reillylle Euroopan parlamentin valittua hänet uudelleen Euroopan oikeusasiamieheksi! Hänen saamansa äänivyöry osoittaa hänen tehneen erinomaista työtä.

Teen jatkossakin tiivistä yhteistyötä Euroopan parlamentin, kansallisten ja alueellisten oikeusasiamiesten ja koko oikeusasiamiesten yhteisön kanssa.

Toivottavasti toinen vuosikertomukseni on antoisa.

Strasbourgissa 16. helmikuuta 2015

Emily O'Reilly

Luku 1 - Vuosi 2014 pähkinänkuoressa

Vuonna 2014 oikeusasiamiehelle tapahtui paljon, kun oikeusasiamies alkoi toteuttaa uutta strategiaansa, jolla pyritään lisäämään vaikutusta, näkyvyyttä ja merkityksellisyyttä. Jäljempänä on muutamia vuoden tärkeimpiä tapahtumia.

Tammikuu

Julkinen kuuleminen eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta

Helmikuu

”Beyond the crisis? Business in Europe 2014” -tapahtuma

Maaliskuu

”Your wish list for Europe” -tapahtuma

Huhtikuu

Avoimuus kliinisiä lääketutkimuksia koskevassa uudessa EU:n asetuksessa

Toukokuu

Perusoikeudet EU:n koheesiopolitiikassa

Kesäkuu

Euroopan oikeusasiamiesten verkoston seminaari

Heinäkuu

Ilmiantamista koskevat säännöt EU:n toimielimissä

Elokuu

TTIP-neuvottelujen avoimuus

Syyskuu

Pyöröovi-ilmiö komissiossa

Lokakuu

Ihmisoikeudet ja Frontexin toteuttamat tahdon vastaiset palautukset

Marraskuu

Irlannille osoitetun EKP:n kirjeen julkistaminen

Joulukuu

Oikeusasiamiehen uudelleen valinta

Luku 2 - Keskeiset aiheet

Kun Emily O'Reilly ryhtyi hoitamaan Euroopan oikeusasiamiehen tehtävää lokakuussa 2013, hän ilmoitti käyttävänsä aloiteoikeuttaan ja tutkivansa EU:n hallinnossa piileviä järjestelmään liittyviä ongelmia strategisemmalta kannalta. Tällä oikeusasiamies haluaa varmistaa, että hänen työllään on enemmän merkitystä tavallisten Euroopan kansalaisten ja asukkaiden mieltä painavien tärkeiden huolenaiheiden kannalta. Tätä varten oikeusasiamies nimitti oma-aloitteisten tutkimusten koordinoijan ohjaamaan strategiaa oma-aloitteisia tutkimuksia yhteistyössä kollegoiden kanssa nopeiden ja tehokkaiden tulosten aikaan saamiseksi. Monet tässä osiossa esimerkkeinä mainitut tutkimukset käynnistettiin oikeusasiamiehen omasta aloitteesta.

2.1 Avoimuus

Euroopan oikeusasiamiehelle saapuu edelleen eniten kanteluja, jotka koskevat avoimuuden puutetta EU:n toimielimissä. Jo useiden vuosien ajan oikeusasiamiehen toimiston tutkimista kanteluista 20–30 % on koskenut avoimuutta. Yleisimpiä avoimuuteen liittyviä ongelmia ovat

toimielinten kieltäytyminen antamasta tietoja ja/tai asiakirjoja tutustuttavaksi. EU:n perusoikeuskirjassa vahvistetaan kansalaisten oikeus tutustua julkisiin asiakirjoihin.

Oikeusasiamies käynnisti vuonna 2014 useita tutkimuksia, jotka koskivat toimielinten kieltäytymistä antamasta keskeisiä EU:n asiakirjoja tutustuttavaksi. Monet tutkimuksista johtivat myönteiseen lopputulokseen: Euroopan komissio julkaisi asiakirjoja, jotka koskivat Kreikan liittymistä euroalueeseen; Euroopan keskuspankki (EKP) julkisti kirjeen, jonka se oli lähettänyt Irlannin hallitukselle finanssikriisin aikana, ja komissio julkisti sisäisiä asiakirjoja EU:n yhteisestä kalastuspolitiikasta.

Kreikkaan liittyvä tapaus, jonka alullepanijana oli saksalainen toimittaja, koski Kreikan lähentymiskertomusten arviointia sekä kirjeenvaihtoa komission yksiköiden, Kreikan viranomaisten ja muiden EU:n jäsenvaltioiden viranomaisten välillä.

@EUombudsman commends @EU_Commission for publishing 140 documents on Greece's 2001 entry into the Eurozone. #EU #rti <http://t.co/ynTD4iVjTc>

— AsktheEU (@AskTheEU) February 4, 2014

Euroopan oikeusasiamies kiittelee Euroopan komissiota siitä, että komissio julkaisi 140 asiakirjaa Kreikan liittymisestä euroalueeseen vuonna 2001.

Oikeusasiamiehen puututtua asiaan pääsihteeristössä eriteltiin 140 asiakirjaa, jotka kaikki annettiin toimittajan tutustuttavaksi. Oikeusasiamies oli tyytyväinen tähän ratkaisuun ja toi esille, miten tärkeää on, että Euroopan kansalaiset ymmärtävät erityisesti kriisiaikana, miten heidän elämäänsä vaikuttavat tärkeät päätökset ovat syntyneet.

EKP:n silloinen pääjohtaja Jean-Claude Trichet oli kehottanut Irlannin valtiovarainministerille vuonna 2010 lähettämässään kirjeessä Irlantia toimimaan nopeasti suojatakseen maan talouden vakautta. EKP kieltäytyi luovuttamasta kirjettä, kun irlantilainen toimittaja pyysi sitä nähtäväkseen vuonna 2011. EKP väitti, että sen oli suojeltava Irlannin taloudellista vakautta huomattavan markkinapaineen ja äärimmäisen epävarmuuden vuoksi.

@EUombudsman Emily O'Reilly welcomes release of #ECB letter."The letter should clearly have been released much earlier." #Trichetletter

— Suzanne Lynch (@suzannelynch1) November 6, 2014

Euroopan oikeusasiamies Emily O'Reilly on tyytyväinen siihen, että Euroopan keskuspankki julkisti kirjeensä. "Kirje olisi selvästikin pitänyt julkistaa jo paljon aiemmin."

Oikeusasiamies totesi, että EKP oli tehnyt oikein kieltäytyessään julkistamasta kirjettä vuonna 2011, kun toimittaja sitä pyysi. EU:ssa kamppailtiin tuolloin finanssikriisin kourissa. Kirjeen lähettämisestä oli kuitenkin kulunut yli kolme vuotta. Lopulta EKP noudatti oikeusasiamiehen suositusta julkistaa kirje. Oikeusasiamies korosti, että talouskriisistä oli aiheutunut irlantilaisille suuria vaikeuksia ja että kansalaisilla oli oikeus saada kuulla totuus, olipa totuus miten vastenmielinen tahansa. Oikeusasiamies jatkaa toimiaan EKP:n kanssa EKP:n politiikan ja käytäntöjen parantamiseksi avoimuuden ja eettisyyden saralla.

EKP:n kirjettä Irlannille koskeva Euroopan oikeusasiamiehen tapaus vuonna 2014.

<http://europa.eu/!mj67Tn>

Toisessa avoimuutta koskevassa tapauksessa saksalainen tutkija kanteli oikeusasiamiehelle, kun komissio oli kieltäytynyt antamasta hänelle kokonaisuudessaan luettavaksi ehdotusta uudeksi yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevaksi asetukseksi. Komission mukaan asiakirjan julkistaminen kokonaisuudessaan vaarantaisi sitä koskevan päätöksentekoprosessin.

. @EUombudsman : @EU_Commission releases internal documents on Common Fisheries Policy: <http://t.co/TCEHUHNeve> #EurMove

— European Movement (@EMInternational) May 28, 2014

Euroopan oikeusasiamies: Euroopan komissio julkisti yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevia sisäisiä asiakirjoja.

Lopulta komissio noudatti oikeusasiamiehen suositusta ja julkisti asiakirjat, tosin vasta sen jälkeen kun yhteisen kalastuspolitiikan uudistamisesta oli päästy yksimielisyyteen.

Oikeusasiamies oli tyytyväinen lopputulokseen, mutta teki selväksi odottavansa jatkossa komission antavan vastaavat asiakirjat tutustuttavaksi välittömästi.

2.2 Edunvalvonnan avoimuus

Brysselistä on tulossa nopeasti heti Washingtonin jälkeen toiseksi tärkein edunvalvonnan keskus maailmassa. Ei siis ole yllättävää, että oikeusasiamies keskittyi työssään vuonna 2014 yhä enemmän edunvalvonnan avoimuuteen.

Oikeusasiamies käynnisti tässä yhteydessä kolme strategista oma-aloitteista tutkimusta, joista kaksi liittyi meneillään olleisiin neuvotteluihin transatlanttisesta kauppaja- investointikumppanuudesta (TTIP). Euroopan komissio neuvottelee parhaillaan kyseisestä sopimuksesta unionin puolesta EU:n neuvoston antamien neuvotteluvaltuuksien turvin. Tämä EU:n ja Yhdysvaltojen välinen sopimus johtaisi toteutuessaan kaikkien aikojen suurimman vapaakauppa-alueen syntymiseen. TTIP tulisi vaikuttamaan tuleviin määräyksiin ja standardeihin esimerkiksi elintarviketurvallisuuden, autojen, kemikaalien, lääkkeiden, energian, ympäristön ja työpaikkojen kaltaisilla aloilla.

Oikeusasiamies aloitti heinäkuussa tutkimuksen, kun EU:n neuvosto oli kieltäytynyt julkistamasta suuntaviivoja, joita EU käytti TTIP-sopimuksen neuvotteluissa. Hän alkoi tutkia myös, mitä toimia komissio toteutti varmistaakseen TTIP-neuvottelujen avoimuuden ja kansalaisten mahdollisuuden osallistua niihin. Oikeusasiamies oli esittänyt aiemmin Euroopan komissiolle toimenpiteitä, joita se voisi toteuttaa, jotta TTIP-asiakirjat ja yksityiskohtaiset tiedot sidosryhmien tapaamisista annettaisiin ajallaan julkisesti saataville. Huolta herättivät kieltäytyminen antamasta asiakirjoja tutustuttavaksi, asiakirjojen luvaton julkistaminen, viivästykset ja tiettyjen sidosryhmien ilmeinen etuoikeus tutustua TTIP-asiakirjoihin.

One step closer to transparency in #TTIP : @EUombudsman asks Council and Commission to publish more #TTIP documents <http://t.co/QzzcX77bC2>

— The Consumer Voice (@beuc) July 31, 2014

Askelta lähempänä TTIP-neuvotteluja koskevaa avoimuutta: Euroopan oikeusasiamies pyytää neuvostoa ja komissiota julkaisemaan enemmän TTIP-asiakirjoja.

@YiorgosVa @EUombudsman @foeeurope we agree that the mandate should be published, too. Thx to @EUombudsman to recognise our hitherto effort

— EU TTIP Team (@EU_TTIP_team) August 1, 2014

Olemme samaa mieltä siitä, että myös neuvotteluvaltuudet pitäisi julkaista. Kiitos Euroopan oikeusasiamiehelle siitä, että hän antoi tunnustuksensa tähänastisille toimille.

Neuvosto julkaisi kyseiset suuntaviivat lokakuussa. Pian sen jälkeen komissio ilmoitti avoimuuden lisäämistä koskevasta suunnitelmistaan edunvalvonnassa ja lupasi antaa muut TTIP-asiakirjat laajemmin saataville. Oikeusasiamies oli tyytyväinen näihin toimiin ja antoi ehdotuksia siitä, miten TTIP-neuvottelujen avoimuutta voitaisiin vielä lisätä.

Euroopan oikeusasiamiehen oma-aloitteinen tutkimus TTIP-neuvottelujen avoimuuden lisäämisestä vuonna 2014. <http://europa.eu/!Wt64Xj>

<http://europa.eu/!Wt64Xj>

Kolmas tutkimus koski satojen asiantuntijaryhmien kokoonpanoa ja avoimuutta. Komissio pyytää tällaisilta ryhmiltä neuvoa laatiessaan lainsäädäntöä ja politiikkoja eri aloilla veroista ja pankkipalveluista tieturvallisuuteen ja lääkeaineisiin. Oikeusasiamies toteutti ensin julkisen kuulemisen selvittääkseen, miten tasapuolisesti asiaankuuluvat erikoisalajat ja erilaiset etunäkökohdat olivat edustettuina eri ryhmissä, oliko ryhmien jäsenten nimittäminen ”yksityishenkilöinä” ongelmallista ja oliko ryhmien toiminta mahdollisimman avointa.

.TI_EU input published on @EUombudsman consultation on expert groups

<http://t.co/97OziV5zL0>

— TI EU Office (@TI_EU) September 18, 2014

Transparency International EU:n kannanotto julkaistiin Euroopan oikeusasiamiehen asiantuntijaryhmiä koskevan kuulemisen yhteydessä.

Komission maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto on tässä yhteydessä erityisen kiinnostava. Se on perustamassa 14 kansalaisvuoropuheluryhmää, jotka toimivat yhteisen maatalouspolitiikan neuvoa-antavina eliminä. Yli kolmannes EU:n talousarviosta käytetään tällä tärkeällä politiikanalalla. Näin ollen oikeusasiamies tarkastelee näiden ryhmien kokoonpanoa tasapuolisen edustuksen takaamiseksi tässä laajassa taloudellisten ja muiden kuin taloudellisten eturyhmien joukossa.

Oikeusasiamies osallistuu myös EU:n avoimuusrekisteriä koskevaan keskusteluun.

Avoimuusrekisteri perustettiin, jotta EU:n päätöksenteosta saadaan läpinäkyvämpää ja jotta kansalaiset saavat tietää, ketkä pyrkivät vaikuttamaan EU:n päätöksentekijöihin. Parlamentti ja komissio hoitavat rekisteriä yhdessä. Yritykset, konsulttitoimistot, itsenäiset konsultit, ammattijärjestöt, akateemiset oppilaitokset, kansalaisjärjestöt, uskonnollisia yhteisöjä edustavat järjestöt, paikallisia ja alueellisia sekä kunnallisia viranomaisia edustavat

organisaatiot ja muut EU:n toimielimissä edunvalvontaa harjoittavat toimijat voivat rekisteröityä siihen vapaaehtoisesti. Rekisterissä on yli 7 000 organisaatiota.

Oikeusasiamies kiitti komission ensimmäistä varapuheenjohtajaa Frans Timmermansia, joka vastaa sääntelyn parantamisesta, toimielinten välisistä suhteista, oikeusvaltion periaatteista ja EU:n perusoikeuskirjasta, tämän suunnitelmista edetä kohti rekisterin pakollisuutta. Hän oli tyytyväinen myös 1. joulukuuta 2014 tehtyyn komission päätökseen, jonka mukaan kaikilla komission jäsenillä ja ylemmillä virkamiehillä oli velvollisuus julkaista kaikki yhteydenpito ja tapaamiset sidosryhmien ja edunvalvojien kanssa komission verkkosivuilla. Oikeusasiamies haluaa kuitenkin, että avoimuusrekisteristä säädetään lopulta lailla, eikä se jää pelkäksi toimielinten väliseksi sopimukseksi. Hän myös kehotti neuvostoa osallistumaan rekisteriin ja kannusti komissiota ottamaan parlamentin linjan mukaisesti käyttöön paljon tehokkaammat kannustimet, jotta edunvalvojat saataisiin rekisteröitymään.

2.3 Kliinisiä lääketutkimuksia koskevien tietojen avoimuus

Oikeusasiamies oli vuonna 2014 aktiivisella tavalla mukana luomassa kliinisiä lääketutkimustietoja koskevaa ennakoivaa avoimuuspolitiikkaa, jonka Euroopan lääkevirasto (EMA) otti käyttöön lokakuussa.

Edellisten viiden vuoden aikana oikeusasiamies on tehnyt toista kymmentä tutkimusta, jotka ovat koskeneet EMAn kieltäytymistä antamasta tutustuttavaksi lääkkeiden sääntelyyn ja myyntilupiin liittyviä asiakirjoja, mukaan lukien multipeliskleroosin, aknen, bakteeritulehdusten ja ylipainon hoitoon tarkoitettut lääkkeet. Oikeusasiamiehen toimien perusteella EMA vaikutti olevan valmis ottamaan käyttöön avoimuutta koskevan ennakoivan toimintamallin, ja se julkisti vuonna 2012 uuden toimintalinjan, jonka mukaan kliinisiä lääketutkimuksia koskevat tiedot julkaistaan mahdollisimman laajasti.

Oikeusasiamies esitti kuitenkin huolensa vuonna 2014, kun EMA vaikutti ottavan askeleen taaksepäin suunnittelemalla tiukkojen salassapitovaatimusten asettamista, tutustumisoikeuden rajoittamista pelkästään näytöllä tapahtuvaan tarkasteluun sekä kliinisiä lääketutkimuksia koskevien tietojen käytön laajamittaista rajoittamista. EMA luopui lopulta pelkästään näytöllä tapahtuvaan tarkasteluun liittyvästä vaatimuksesta. Näin ollen muutamista varauksista huolimatta oikeusasiamies oli tyytyväinen lokakuussa 2014 tehtyyn EMAn päätökseen julkaista oma-aloitteisesti tammikuusta 2015 lähtien lääkkeitä koskevien päätösten taustalla olevat kliinisiä lääketutkimuksia koskevat raportit. Oikeusasiamies seuraa jatkossakin tiiviisti, miten EMA antaa kliinisiä lääketutkimuksia koskevia tietoja saataville, ja varmistaa, että se täyttää korkeimmat avoimuutta koskevat normit.

#AllTrials @EUombudsman asks European Medicines Agency to explain bizarre redactions in trial reports. Vital battle. <http://t.co/KsAQrBknEx>

— ben goldacre (@bengoldacre) November 12, 2014

Euroopan oikeusasiamies pyytää Euroopan lääkevirastoa selittämään merkilliset muutokset

tutkimusraporteissa. Elintärkeä taistelu.

Oikeusasiamies oli niin ikään tyytyväinen EU:n uuteen kliinisiä lääketutkimuksia koskevaan asetukseen, jonka mukaan kliinisiä lääketutkimuksia koskevat tiedot on annettava saataville, lopulta myös internetissä. Oikeusasiamies kiitti parlamenttia ja erityisesti parlamentin jäsentä Glenis Willmottia ja varjoesittelijöitä säädösehdotuksen onnistuneesta ohjaamisesta hyvin myönteiseen lopputulokseen.

Oikeusasiamies valitsi perinteisen kansainvälisen tietämisen vapauden päivän (*International Right to Know Day*) tapahtuman teemaksi kliinistä lääketutkimusta koskevien tietojen avoimuuden. Tapahtuman nimeksi annettiin "*Transparency and public health – how accessible is scientific data?*" (avoimuus ja kansanterveys – miten hyvin tutkimustietoa on saatavilla?). Tapahtuma pidettiin 29. syyskuuta parlamentissa Brysselissä. Tapahtumaan kokoontui EMAn, komission, parlamentin, konsulttitoimistojen, oikeusalan ammattilaisten, yritysmaailman ja kansalaisjärjestöjen edustajia sekä toimittajia, tutkijoita ja aktivisteja – yhteensä noin 150 osallistujaa.

Euroopan oikeusasiamiehen kansainvälisen tietämisen vapauden päivän tapahtuma vuonna 2014. <http://europa.eu/!hn46fN>

[View the story "Transparency & public health:how accessible is scientific data?" on Storify]

Avoimuus ja kansanterveys – miten hyvin tutkimustietoa on saatavilla?

Tiedonsaantioikeuden puolestapuhujat viettävät kansainvälistä tietämisen vapauden päivää eri puolilla maailmaa. Euroopan oikeusasiamies Emily O'Reilly tarkasteli tänä vuonna sitä, miten tieteellisen tiedon avoimuus palvelee potilaita, lääkäreitä ja tutkijoita.

2.4 Perusoikeudet

Oikeusasiamies aloitti kaksi strategista oma-aloitteista tutkimusta EU:n hallintoa koskevien perusoikeusvelvoitteiden alalla vuonna 2014. Toinen niistä liittyi perusoikeuksien suojelemiseen EU:n koheesio politiikassa. Koheesio politiikka perustettiin unionissa synnyttämään kasvua ja työpaikkoja, torjumaan ilmastonmuutosta ja energiariippuvuutta sekä vähentämään köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä EU:n vähemmän kehittyneillä alueilla. Koheesio politiikkaa rahoitetaan osittain Euroopan rakenne- ja investointirahastoista (ERI-rahastot), joita komissio ja jäsenvaltiot hallinnoivat yhdessä. Vuosiksi 2014–2020 varatut ERI-rahastojen määrärahat, yli 350 miljardia EUR, muodostavat yli kolmanneksen EU:n talousarviosta kyseisenä aikana.

Osa näistä varoista on tarkoitettu heikoimmassa asemassa olevien yhteiskunnan jäsenten auttamiseen, mutta perusoikeuksien noudattamisesta koheesio politiikan toteuttamisen yhteydessä on herännyt kysymyksiä. Käytetäänkö varoja esimerkiksi vammaisten sijoittamiseen laitoksiin sen sijaan, että heidät integroitaisiin yhteiskuntaan? Oikeusasiamies pohti tutkimuksessaan, miten perusoikeuskirjaa sovelletaan koheesio politiikan toteutuksessa, voiko komissio määrätä sanktioita perusoikeuksia laiminlyöville jäsenvaltioille ja voiko komissio keskeyttää rahoituksen antamisen tai periä perusoikeuksia loukaten käytetyt varat takaisin. Oikeusasiamies myös kehotti E uroopan oikeusasiamiesten

verkostoon ja muihin oikeuksia suojeleviin elimiin kuuluvia kollegoitaan esittämään huomautuksiaan aiheesta.

Euroopan oikeusasiamiehen oma-aloitteinen tutkimus perusoikeuksien noudattamisesta EU:n koheesipolitiikassa vuonna 2014. <http://europa.eu/!qg66up>

Excellent initiative by . @EUombudsman to investigate EU cohesion funds spend via a vis respect for fundamental rights <http://t.co/dh5bTkojlr>

— ERA Campaign (@eracampaign) May 22, 2014

Euroopan oikeusasiamieheltä erinomainen aloite tutkia perusoikeuksien noudattamista EU:n koheesipolitiikan varainkäytössä.

Vuosina 2006–2014 EU:sta palautettiin kotimaihinsa lähes 13 000 EU:n ulkopuolisista maista kotoisin olevaa maahantulijaa, jotka eivät saaneet oleskelulupaa EU:n alueelle. Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtiva virasto (Frontex) koordinoi ja rahoitti yhteisiä palauttamisoperaatioita yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. Vuonna 2013 oikeusasiamies kehotti Frontexia perustamaan valitusmekanismin Frontexin toiminnassa mahdollisesti ilmenevien perusoikeusloukkausten varalta.

Oikeusasiamies jatkoi toimintaansa tällä tärkeällä alalla vuonna 2014 tarkastelemalla, miten Frontex varmistaa palautettavien henkilöiden hyvinvoinnin lentojen aikana, esimerkiksi kun palautettava on sairas tai hänen raskautensa on edennyt pitkälle. Oikeusasiamies haluaa tietää myös, miten riippumaton valvonta voidaan taata lentojen aikana ja miten yhteisiä palauttamisoperaatioita koskevat Frontexin menettelysäännöt toteutetaan.

Oikeusasiamiehet kuuluvat Frontexin kanssa yhteisissä palauttamisoperaatioissa yhteistyötä tekeviin kansallisiin valvontaelimiin, joten oikeusasiamies on pyytänyt myös heitä antamaan tietoja kokemuksistaan.

2.5 Eettiset kysymykset

Oikeusasiamies käsitteli vuonna 2014 merkittävän määrän eettisiin kysymyksiin liittyviä kanteluja, kuten eturistiriitoihin ja EU:n toimielimissä havaittuun ”pyöröovi-ilmiöön” liittyvät kantelut. Pyöröovi-ilmiöllä tarkoitetaan tilannetta, jossa julkisen sektorin työntekijä siirtyy työskentelemään läheiseen yksityisen sektorin tehtävään tai päinvastoin.

Oikeusasiamies on painottanut toistuvasti, että EU:n hallinnon olisi pidettävä rima erityisen korkealla eettisen käyttäytymisen suhteen. Oikeusasiamies toteutti tässä yhteydessä kaksi strategista tutkimusta.

Tutkimuksista ensimmäinen liittyy tapaan, jolla komissio hoitaa pyöröovi-ilmiöön liittyvät tapaukset. Oikeusasiamies tutki viiden kansalaisjärjestön tekemät kantelut ja tarkasti 54 pyöröovi-ilmiöön liittyvää komission asiakirja-aineistoa. Hän havaitsi useita puutteita. Ei ollut aina selvää, antoivatko lähtevät virkamiehet komissiolle riittävän yksityiskohtaisia tietoja päätösten tueksi tai miten komissio otti yksikköjensä antamat huomautukset huomioon. Oikeusasiamies neuvoi komissiota erityisesti tarkistamaan tapaa, jolla se käsittelee

pyöröovi-ilmiöön liittyviä tapauksia, välttääkseen eturistiriidat ja kansalaisten luottamuksen karisemisen. Hän myös kehotti komissiota julkaisemaan EU:n ylempiin virkamiehiin liittyvät pyöröovi-ilmiötä koskevat tapaukset verkkosivuillaan.

NGOs welcome @EUombudsman ruling: #EU Commission should introduce #transparency about senior #revolvingdoors cases <http://t.co/GyWLqak4nD>

— CEO (@corporateeurope) September 23, 2014

Kansalaisjärjestöt ovat tyytyväisiä oikeusasiamiehen ratkaisuun: Euroopan komission pitäisi toimia avoimesti ylempiin virkamiehiin liittyvissä pyöröovi-ilmiötä koskevilla tapauksilla.

Oikeusasiamies kysyi yhdeksältä EU:n toimielimeltä, myös komissiolta, parlamentilta ja neuvostolta, ilmiantajien suojaamista koskevista säännöistä. Tuolloin ainoastaan komissiolla oli käytössä ilmiantamista koskevat suuntaviivat, muttei kuitenkaan sisäisiä sääntöjä. Henkilöstösääntöjen mukaan EU:n toimielimissä on oltava tammikuusta 2014 lähtien voimassa ilmiantoa koskevat sisäiset säännöt. Oikeusasiamies haluaa tietää, miten laajalti toimielimet ovat kuulleet henkilöstöä ja kansalaisia näistä säännöistä ja miten ne suojelevat ulkopuolisia ilmiantajia, kuten EU:sta rahoitetuissa ohjelmissa ja hankkeissa mukana olevia sopimuskumppaneita tai alihankkijoita. Esimerkkiä näyttäen oikeusasiamies laati ilmiantoa koskevat sisäiset säännöt yhteistyössä oikeusasiamiehen toimiston henkilöstökomitean sekä tietosuojavastaavan kanssa. Oikeusasiamies julkaisi säännöt ja kehotti kaikkia asianosaisia osapuolia lähettämään palautetta.

“Whistleblowers play a key role in uncovering serious irregularities,” @EUombudsman says: <http://t.co/t9VRXOOjK2> - #corruption #fraud #EU

— EurActiv (@EurActiv) July 29, 2014

“Ilmiantajilla on keskeinen rooli vakavien sääntöjenvastaisuuksien paljastumisessa”, toteaa Euroopan oikeusasiamies.

2.6 Kansalaisten osallistuminen EU:n päätöksentekoon

Oikeusasiamiehelle on saapunut yhä enemmän kanteluja, jotka liittyvät kansalaisten oikeuksiin, erityisesti oikeuteen osallistua EU:n päätöksentekoprosessiin. Näihin kuuluvat komission järjestämät julkiset kuulemiset ja eurooppalainen kansalaisaloite. Miljoona kansalaista ainakin seitsemästä jäsenvaltiosta voi pyytää eurooppalaisen kansalaisaloitteen avulla komissiota antamaan lainsäädäntöehdotuksen. Lisäksi Lissabonin sopimuksessa vaaditaan, että toimielinten on käytävä “avointa ja säännöllistä vuoropuhelua – kansalaisyhteiskunnan kanssa”.

Eurooppalainen kansalaisaloite tuli käyttöön vuonna 2012, ja vuonna 2013 komissiolle toimitettiin ensimmäinen aloite nimeltä “Right2Water” (oikeus veteen). Aloitteessa ehdotettiin uutta EU:n lainsäädäntöä, jossa vaadittaisiin kansallisia viranomaisia takaamaan kansalaisilleen puhtaan juomaveden riittävän toimituksen ja asianmukaisen jätevesihuollon.

Oikeusasiamies kehotti vuonna 2014 eurooppalaisen kansalaisaloitteen järjestäjiä, kansalaisjärjestöjä ja muita asianosaisia henkilöitä antamaan palautetta aloitteesta.

Oikeusasiamies haluaa erityisesti arvioida, miten tehokkaasti allekirjoitusten keräämisessä käytetty komission verkko-ohjelmisto toimii, saadakse selville, pitäväkö eurooppalaisen kansalaisaloitteen järjestäjät ja kansalliset viranomaiset riittävästi yhteyttä keskenään ja otetaanko prosessissa yksityisyyden suojaan liittyvät seikat huomioon. Oikeusasiamies on myös pyytänyt ideoita eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevan asetuksen mahdollisesta muuttamisesta.

great initiative from @EUombudsman , opening an inquiry into the functioning of the #ECI procedure & @EU_Commission 's role/responsibility

— Philippe Wagner (@eu_pwagner) January 13, 2014

Mahtava aloite Euroopan oikeusasiamieheltä aloittaa tutkimus eurooppalaiseen kansalaisaloitteeseen liittyvän menettelyn toimivuudesta ja Euroopan komission roolista/vastuusta.

Strong words on the future of #ECI from @EUombudsman : <http://t.co/uAFuqwRkGN>

— ECI Campaign (@ECInow) December 17, 2014

Euroopan oikeusasiamiehellä painavaa sanottavaa eurooppalaisen kansalaisaloitteen tulevaisuudesta.

Maaliskuussa parlamentin vaalien alla oikeusasiamies kutsui kansalaisia osallistumaan vuorovaikutteiseen tapahtumaan ” *Your wish list for Europe* ” (toivelistasi Euroopalle). Tapahtumaan osallistuivat myös Euroopan parlamentin puhemies Martin Schulz ja Euroopan komission silloinen puheenjohtaja José Manuel Barroso, jotka kuuntelivat kansalaisia ja keskustelivat heidän kanssaan. Oikeusasiamies on valittu valvomaan hyvän hallintotavan toteutumista Euroopan unionissa, joten hän haluaa varmistaa, että EU täyttää lupauksensa tuoda kansalaiset päätöksenteon ytimeen.

Tapahtumaan osallistui yli 300 henkeä, ja se välitettiin suoratoistona internetissä. Osallistujien suoraan tai viestejä lähettämällä esittämistä kysymyksistä ja ehdotuksista koottiin ”toivelista Euroopalle”.

Euroopan oikeusasiamiehen ”Your wish list for Europe” tapahtuma vuonna 2014.
<http://europa.eu/!jX73Pu>

2.7 EU:n rahoittamat ohjelmat ja hankkeet

Oikeusasiamiehelle saapuu joka vuosi paljon kanteluja yrityksiltä, kansalaisjärjestöiltä, yliopistoilta, kunnilta ja muilta oikeushenkilöiltä, jotka ovat olleet mukana EU:n rahoittamissa ohjelmissa ja hankkeissa. Kantelut koskevat pääasiassa maksuviivästyksiä, sopimusriitoja, ongelmia tarjouskilpailuissa ja avoimuuden puutetta, joka johtuu pääasiassa siitä, etteivät EU:n toimielimet ole suostuneet antamaan asiakirjoja tai tietoja.

Oikeusasiamies esimerkiksi arvosteli Euroopan investointipankkia (EIP) siitä, että se oli hyväksynyt italialaisen yrityksen sulkemisen Bosnia ja Hertsegovinassa sijaitsevan Sava-joen yli rakennettavaa siltaa koskevan tarjouskilpailun ulkopuolelle. Sillan rakentaminen liittyy

suurempaan moottoritiehankkeeseen Kroatian sekä Bosnia ja Hertsegovinan välillä. Edullisimman tarjouksen tekemisestä huolimatta paikallinen hankkeen toteuttaja sulki yrityksen tarjouskilpailun ulkopuolelle sillä perusteella, ettei tarjous vastannut tarjouseritelmää.

[Lehdistötiedote] Euroopan oikeusasiamies Emily O'Reilly arvosteli **Euroopan investointipankkia (EIP)** siitä, että se oli hyväksynyt italialaisen yrityksen sulkemisen Bosnia ja Hertsegovinassa rakennettavaa siltaa koskevan julkisen tarjouskilpailun ulkopuolelle. Hanketta rahoittava EIP perusteli päätöstään oikeudellisella virheellä ja sivuutti oman valitusmekanisminsa kautta tehdyt havainnot, joiden mukaan yrityksen poissulkeminen oli tapahtunut lainvastaisesti.

Yritys valitti päätöksestä EIP:n valitusmekanismiin kautta, ja siinä yrityksen perustelut hyväksyttiin ja suositeltiin, että EIP vetäisi pois hankkeelle antamansa tuen. Pankin johto sivuutti kuitenkin oman valitusmekanisminsa suosituksen. Oikeusasiamiehen näkemyksen mukaan EIP:n johto oli tehnyt päätöksensä tarjouskilpailuasiakirjojen epäasianmukaisen tulkinnan perusteella. Hän arvosteli pankkia tästä hallinnollisesta epäkohdasta ja varoitti tapauksen saattavan kyseenalaistaa EU:n sitoutuneisuuden oikeusvaltion vahvistamiseen Bosnia ja Hertsegovinassa.

Toisessa tapauksessa italialainen yritys oli saanut 4 miljoonaa euroa avustusta pienistä ja keskiuurista yrityksistä vastaavalta toimeenpanovirastolta (EASME) keraamisten tuotteiden siirtämiseen Italiasta Espanjaan maantiekuljetusta ympäristöystävällisemmällä tavalla. Globaalin talouskriisin ja Espanjassa siitä seuranneen äkillisen asuntomarkkinoiden romahtamisen seurauksena italialaisten keraamisten tuotteiden kysyntä väheni jyrkästi. Yritys pyysi hankkeelle lykkäystä, ja EASME hyväksyi pyynnön. Yritys viivästyi viimeisen maksupyynnön toimittamisessa, joten EASME kieltäytyi aluksi maksamasta. Oikeusasiamies puuttui asiaan ja hänen havainnoistaan kävi ilmi, miten paljon haittaa talouskriisistä oli aiheutunut kantelijan hankkeelle, minkä seurauksena EASME maksoi lopulta yritykselle 2 miljoonaa euroa .

Vuoden aikana oikeusasiamies auttoi myös ratkaisemaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa toimivan hyväntekeväisyysjärjestön ja koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanoviraston (EACEA) välisen riidan. Hyväntekeväisyysjärjestö toteutti hankkeen, jonka rahoitukseen EACEA oli osallistunut Youth in Action -nuorisotoimintaohjelman yhteydessä. EACEA kieltäytyi hyväksymästä hyväntekeväisyysjärjestön loppukertomusta hankkeesta ja väitti, etteivät tulokset vastanneet alkuperäistä hanketta, ja ilmoitti perivänsä takaisin ennakkomaksuja yhteensä lähes 74 000 euroa. Hyväntekeväisyysjärjestö kanteli asiasta oikeusasiamiehelle ja väitti EACEAn vaativan maksuja takaisin lainvastaisella ja kohtuuttomalla tavalla. Oikeusasiamies totesi takaisinperinnän olevan todella vastoin lakia, sillä EACEA ei ollut estänyt hankkeen toteutumista ajoissa. EACEA hyväksyi lopulta oikeusasiamiehen ehdotukset ja lupasi maksaa kantelijalle noin 50 000 euroa viivästyskorkeineen.

Oikeusasiamies kuulee yrityksiä säännöllisesti siitä, millaisia vaikeuksia yritykset kohtaavat asioidessaan EU:n toimielinten kanssa. Yhdessä tällaisessa kuulemisessa, jonka aiheena oli ”*Beyond the crisis? Business in Europe*” (Kriisi taittumassa? Yritystoiminta Euroopassa), keskusteltiin siitä, mitä EU:n tasolla on tehty pienten, keskisuurten ja suurten yritysten auttamiseksi. Tapahtuma pidettiin helmikuussa parlamentin tiloissa Brysselissä, ja siihen osallistui korkean tason asiantuntijoita. Paikan päällä oli kaikkiaan noin 100 osallistujaa. Kaikille osallistujille jaettiin *Euroopan oikeusasiamies – Tukea yrityksille* -esite, jossa esitetään tiivistetysti muutamia oikeusasiamiehen käsittelemiä merkittäviä tapauksia, joissa lopputulos on ollut myönteinen.

Euroopan oikeusasiamiehen ”Beyond the crisis? Business in Europe” -tapahtuma vuonna 2014. <http://europa.eu/!dJ99ut>

2.8 EU:n kilpailupolitiikka

Oikeusasiamies käsitteli vuonna 2014 myös yritysten ja muiden oikeushenkilöiden tekemiä kanteluja, jotka liittyivät kilpailuoikeutta koskeviin tutkimuksiin ja muihin komission kilpailupolitiikkaa koskeviin tapauksiin.

Saksalainen Infineon -yritys teki yhden tällaisen kantelun. Komissio tutki Infineonin toimintaa siruvalmistajien kartellia koskevien tutkimustensa yhteydessä Philipsin, Samsungin, ja Renesasasin, ohella ja määräsi lopulta niille kaikille sakkorangaistuksen kartelliin kuulumisesta. Komissiolla oli sähköinen jäljennös kilpailijan sisäisestä sähköpostiviestistä, jonka komissio väitti olevan ratkaiseva todiste Infineonin tapauksessa. Infineon pyysi viestiä nähtäväkseen, koska epäili sen aitoutta. Komissio luovutti sähköpostiviestin vasta kuukautta ennen sakkorangaistuksen määräämistä kartellille, vaikka sähköpostiviesti oli ollut sen hallussa kuusi kuukautta. Infineon kanteli asiasta oikeusasiamiehelle ja väitti, että tämän viivästyksen vuoksi sille oli jäänyt vain viikko aikaa sähköpostiviestin aitouden analysointiin, joka on monimutkainen tehtävä. Komission selitykset viivästyksen syistä eivät saaneet oikeusasiamiestä vakuuttuneeksi, joten hän arvosteli komission menettelyä.

Infineon's access to rival's email in smart card chips #cartel probe: @EUombudsman criticises @EU_Commission delay <http://t.co/CREWyfNPiN>

— A&O Antitrust Group (@AllenOveryComp) November 19, 2014

Infineonille toimitettu kilpailijan sähköpostiviesti sirukorttikartellia koskevissa tutkimuksissa – Euroopan oikeusasiamies arvostelee Euroopan komission viivästymistä.

Luku 3 - Kantelujen määrä

Luku 4 - Kantelujen kohteet

Luku 5 - Kantelujen aiheet

Luku 6 - Tulokset

Luku 7 - Kantelujen käsittely

Oikeus kannella Euroopan oikeusasiamiehelle taataan sekä Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa (SEUT) että EU:n perusoikeuskirjassa . SEUT:n mukaan oikeusasiamiehellä on valtuudet vastaanottaa kanteluja kaikilta unionin kansalaisilta tai unionin jäsenvaltiossa vakituisesti asuvilta luonnollisilta henkilöiltä tai unionin jäsenvaltioon virallisesti sijoittautuneilta oikeushenkilöiltä.

Oikeusasiamies varmistaa, että maksuton kantelupalvelu toimii mahdollisimman oikeudenmukaisesti, avoimesti ja yksinkertaisesti. Kantelijat voivat toimittaa kantelunsa oikeusasiamiehelle millä tahansa kirjallisella keinolla, myös oikeusasiamiehen verkkosivustolla olevan suojatun kantelulomakkeen välityksellä. Oikeusasiamies pyrkii aina vastaamaan kanteluun nopeasti neljän viikon kuluessa ja kertomaan tuolloin, miten kantelussa aiotaan edetä.

Oikeusasiamies tutkii jokaisen kantelun tapauskohtaisesti. Näin tehdään myös niille kanteluille, jotka on hylättävä siksi, että ne jäävät oikeusasiamiehen toimivallan ulkopuolelle.

Kun näin käy, kantelija saa yksilöllisen vastauksen, jossa neuvotaan useimmiten ottamaan yhteyttä johonkin toiseen elimeen, joka voisi olla kantelijalle avuksi. Oikeusasiamies voi myös päättää siirtää kanteluja toisille elimille.

Oikeusasiamiehen toimivaltaan kuuluvien kantelujen käsittelystä vastaa ensi kädessä oikeustieteen alan koulutuksen saanut henkilökunta. Jokaiselle kantelulle nimetään tapauksen käsittelystä vastaava oma yhteyshenkilönsä.

Jos uusi kantelu ei täytä tutkittavaksi ottamisen perusteita tai tutkimuksen käynnistäminen muutoin tutkittavaksi otettavissa olevasta kantelusta ei ole riittävän perusteltua, oikeusasiamies perustelee päätöksensä ja antaa neuvoja aina, kun se on mahdollista ja tarkoituksenmukaista.

Jos oikeusasiamies päättää käynnistää tutkimuksen, hän tutkii kantelijan väitteet huolellisesti ja selvittää, voitaisiinko ne ratkaista yksinkertaistetulla menettelyllä, esimerkiksi puhelimitse. Oikeusasiamies voi myös päättää käynnistää tutkimuksen, jossa asiakirja-aineisto tarkastetaan nopeasti ja ratkaisu tehdään niin ikään nopeasti asiaan liittyvien tosiseikkojen perusteella.

Täysimittaiset tutkimukset ovat välttämättömiä esimerkiksi silloin, kun kantelu on monimutkainen tai edellyttää selvästi useiden kyseisen toimielimen eri aloihin erikoistuneiden yksikköjen osallistumista.

Oikeusasiamiehellä on useita vaihtoehtoja, jos hän päättää ratkaista asian kantelijan hyväksi. Hän voi ehdottaa kantelijaa tyydyttävää sovintoratkaisua tai antaa suositusluonnoksen, jossa hän pyytää toimielintä korjaamaan hallinnollisen epäkohdan. Jos ratkaisun aikaansaaminen osoittautuu mahdottomaksi, oikeusasiamies voi päättää esittää kriittisen huomautuksen. Oikeusasiamiehellä on myös toimivalta käynnistää tutkimuksia omasta aloitteestaan. Oikeusasiamies voi käyttää tätä toimivaltaa tutkiakseen järjestelmään liittyviä ongelmia EU:n toimielimissä. Tätä valtaa käyttämällä oikeusasiamies voi tutkia myös mahdollista hallinnollista epäkohtaa, jonka on tuonut esille henkilö Euroopan unionin ulkopuolelta. Euroopan oikeusasiamiehelle saapuu joka vuosi tuhansia kanteluja kansalaisilta, kansalaisjärjestöiltä, yrityksiltä ja muilta organisaatioilta. Oikeusasiamiehen henkilöstö varmistaa, että jokainen kantelu käsitellään nopeasti, huolellisesti ja palveluhenkisesti.

Luku 8 - Oikeusasiamiehen ehdotusten noudattaminen

Oikeusasiamies julkaisee joka vuosi kattavan selvityksen siitä, miten EU:n toimielimet ovat noudattaneet EU:n hallinnon parantamista koskevia oikeusasiamiehen ehdotuksia. Nämä ehdotukset annetaan sovintoratkaisujen, suositusluonnosten, lisähuomautusten, kriittisten huomautusten ja muiden esitysten muodossa.

Tähän asti toimitelimet ovat noudattaneet 80:tä prosenttia oikeusasiamiehen ehdotuksista. Neljässä tapauksessa viidestä toimitelimet ovat tehneet niin kuin oikeusasiamies on pyytänyt. Kertomus Putting it Right? – How the EU institutions responded to the Ombudsman in 2013 (Tilanne korjattu? Näin EU:n toimitelimet vastasivat oikeusasiamiehelle vuonna 2013) vahvistaa tämän. Sen mukaan ehdotusten noudattaminen voi vaihdella merkittävästi toimitelimestä toiseen: osa toimitelimestä sai tulokseksi täydet 100 %, heikoimmassa tapauksessa tulos oli 25 %. Komissioon kohdistuu suurin osa oikeusasiamiehen tutkimuksista, koska komission koko EU:n hallinnossa on niin suuri. Vuonna 2013 ehdotusten noudattamisen osuus laski komissiossa 73 %:iin 84 %:sta vuonna 2012.

Kertomuksen perusteella toimitelimet ovat tehneet kansalaisten hyödyksi muutamia todellisia parannuksia eri aloilla eettisistä kysymyksistä ympäristöön ja tarjouskilpailuista avoimuuteen. Oikeusasiamies pyrkii päättäväisesti varmistamaan yhteistyössä kaikkien EU:n toimitelinten kanssa, että ehdotusten noudattamista saadaan parannettua jatkossa entisestään.

Vuotta 2014 koskeva kertomus on saatavilla syksyllä 2015.

Luku 9 - Suhteet EU:n toimitelmiin

9.1 Euroopan parlamentti

Euroopan oikeusasiamies pitää suhteita Euroopan parlamenttiin . erityisen tärkeinä. Vuonna 2014 oikeusasiamies tapasi kahden kesken yli 50 Euroopan parlamentin jäsentä kaikista suurimmista ryhmistä. Tapaamisissa käsiteltiin erilaisia molemmille osapuolille yhteisiä huolenaiheita. Lisäksi oikeusasiamies tapasi useita poliittisia ja kansallisia valtuuskuntia, esimerkiksi Euroopan parlamentin vetoisuusvaliokunnan valtuuskunnan. Hän kävi puhumassa kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnassa, talousarvion valvontavaliokunnassa, ihmisoikeuksien alivaliokunnassa ja vetoisuusvaliokunnassa.

9.2 Vetoisuusvaliokunta

Oikeusasiamies työskentelee tiiviisti vetoisuusvaliokunnan kanssa auttaakseen EU:ta vastaamaan parhaalla mahdollisella tavalla kansalaisten ja asukkaiden huolenaiheisiin. Oikeusasiamies käsittelee EU:n toimitelmiä, elimiä ja virastoja vastaan tehtyjä kanteluja, ja vetoisuusvaliokunta käsittelee vetouksia, jotka koskevat EU:n eri toiminta-aloja eri puolilla Eurooppaa. Oikeusasiamies teki vuonna 2014 yhteistyötä vetoisuusvaliokunnan uuden puheenjohtajan, Euroopan parlamentin jäsenen Cecilia Wikströmin ja kaikkien poliittisten ryhmien kanssa auttaakseen EU:ta lisäämään palveluhenkisyttä ja saavutettavuutta suhteessa tavallisiin Euroopan kansalaisiin ja asukkaisiin.

#Transparency , efficiency, EUinstitutions legitimacy: "The strength of @EUombudsman depends on relationship with @Europarl_EN @EP_Petitions "

— Beatriz Becerra (@beatrizbecerrab) December 2, 2014

Avoimuus, tehokkuus, EU:n toimielinten legitiimiyys: "Euroopan oikeusasiamiehen vahvuus riippuu suhteista Euroopan parlamenttiin ja vetoamusvaliokuntaan."

9.3 Euroopan komissio

Oikeusasiamiehen suhde Euroopan komissioon on keskeinen, sillä komission koko EU:n hallinnossa on mittava ja suurin osa kanteluista kohdistuu joka vuosi komissioon. Oikeusasiamies kiitti uutta komissiota sen pyrkimyksistä parantaa työnsä avoimuutta erityisesti edunvalvonnan avoimuuden yhteydessä. Suhteiden luominen komission kaikilla tasoilla on yksi oikeusasiamiehen toiminnan painopisteistä. Vuonna 2014 oikeusasiamies tapasi useita asiaankuuluvia komission pääosastojen johtajia ja yksiköiden päälliköitä. Myös säännölliset tapaamiset johtajien tasolla jatkuivat vuoden aikana. Oikeusasiamies odottaa innolla tapaamista uuden komission puheenjohtajan kanssa vuoden 2015 alussa.

9.4 Muut EU:n toimielimet ja erillisvirastot

Institutionaalinen kulttuuri ja hallintokulttuuri voivat vaihdella EU:n eri toimielimissä ja erillisvirastoissa, joten on tärkeää kehittää ja pitää yllä lujia yhteistyösuhteita niiden ja oikeusasiamiehen välillä. Oikeusasiamies tapasi vuonna 2014 muiden muassa Euroopan ulkosuhdehallinnon toiminnallisen johtajan, Euroopan tietosuojavaltuutetun, Euroopan keskuspankin pääjohtajan, Euroopan unionin perusoikeusviraston pääjohtajan ja Euroopan investointipankin pääjohtajan. Oikeusasiamies käyttää tällaisia tapaamisia merkityksellisyyden, vaikutuksen ja näkyvyyden lisäämistä koskevien strategisten tavoitteidensa esittelyyn sekä sen varmistamiseen, että EU:n eri toimielimet ja erillisvirastot pitävät julkishallinnon riman korkealla.

9.5 YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista

Oikeusasiamies tekee yhteistyötä kansainvälisten organisaatioiden, kuten Yhdistyneiden kansakuntien, kanssa erityisesti ihmisoikeuksien alalla vammaisten henkilöiden oikeuksista tehdyn YK:n yleissopimuksen yhteydessä. Yleissopimukseen liittyvä EU:n lainsäädäntö tuli voimaan tammikuussa 2011. Oikeusasiamies huolehtii yleissopimuksen täytäntöönpanon suojelemisesta, edistämisestä ja seuraamisesta EU:n toimielinten tasolla Euroopan parlamentin, Euroopan komission, Euroopan unionin perusoikeusviraston ja Euroopan vammaisfoorumien rinnalla. Vuonna 2014 tämä EU:n rakenne kokoontui kerran ja järjesti tapaamisen jäsenvaltioiden valvontaelinten kanssa. Maaliskuusta lähtien kansallinen virkamies on tukenut ja vahvistanut oikeusasiamiehen henkilöstöä vammaisasioissa.

EU:n toimielinten on varmistettava, että niiden yksiköt ovat vammaisten henkilöiden

saavutettavissa, että vammaisilla on mahdollisuus saada tietoa toimielimiltä ja keinot viestiä toimielinten kanssa, että EU:n toimielinten työympäristö on vammaisten henkilöiden kannalta avoin, osallistava ja saavutettava ja että vammaiset henkilöt voivat osallistua tosiasiallisesti ja täysimääräisesti poliittiseen ja julkiseen elämään.

Oikeusasiamies käsitteli vuonna 2014 kantelua, jonka mukaan Europass-ansioluettelon verkkoportaali ei sovi näkövammaisille henkilöille. Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus hallinnoi portaalia ja on laatinut nyt toimintasuunnitelman portaalin saavutettavuuden parantamiseksi. Oikeusasiamies oli tyytyväinen tähän toimeen ja jatkaa asian seurantaa. Hän lähetti kantelijalle ääniversion päätöksestään ja julkaisi päätöksen verkkosivuillaan.

Varmistaakseen, että näkövammaiset ja muut henkilöt voivat tutustua oikeusasiamiehen verkkosivuston asiakirjoihin, oikeusasiamies perusti vuonna 2014 julkisen asiakirjarekisterin. Hän huomioi viestinnässään myös selkokielen käytön ja antaa päätökset saataville suurennettuna tekstinä tai ääniversioina.

Luku 10 - Suhteet verkostoihin

Muille toimielimille ja elimille vuonna 2014 siirretyt kantelut, joissa Euroopan oikeusasiamies neuvoi kantelijaa kääntymään muun toimielimen tai elimen puoleen

Euroopan oikeusasiamies tekee tiivistä yhteistyötä erilaisten verkostojen kanssa varmistaakseen, että EU:n lainsäädäntöön liittyvät kansalaisten ongelmat ratkotaan nopeasti ja tehokkaasti.

Monet kantelijat ottavat yhteyttä oikeusasiamieheen kansallisen, alueellisen tai paikallisen hallinnon kanssa ilmenneissä ongelmissa. Nämä eivät kuulu oikeusasiamiehen toimivaltaan, ja ne koskevat usein EU:n lainsäädännön väitettyä rikkomista jäsenvaltioissa. Euroopan oikeusasiamiesten verkostoon kuuluvat kansalliset tai alueelliset oikeusasiamiehet pystyvät parhaiten hoitamaan monet tällaiset tapaukset. Myös Euroopan parlamentin vetoamusvaliokunta on verkoston täysjäsen. Yksi verkoston tarkoituksista on helpottaa kantelujen nopeaa siirtämistä toimivaltaiselle verkoston jäsenelle eli joko kansalliselle tai alueelliselle oikeusasiamiehelle, vastaavalle elimelle tai Euroopan parlamentin vetoamusvaliokunnalle.

Verkostossa on nykyisin lähes 100 toimistoa 36:ssa Euroopan maassa. Siihen kuuluvat EU:n jäsenvaltioiden, ehdokasvaltioiden ja Euroopan talousalueeseen kuuluvien muiden maiden kansalliset ja alueelliset oikeusasiamiehet ja vastaavat elimet sekä Euroopan oikeusasiamies ja Euroopan parlamentin vetoamusvaliokunta.

Verkostosta on hyötyä vaihdettaessa tietoja EU:n lainsäädännöstä ja parhaista käytännöistä seminaarien, kaksi kertaa vuodessa (nykyisin sähköisesti neljä kertaa vuodessa) ilmestyvän uutiskirjeen ja verkkokeskusteluun ja asiakirjojen jakamiseen tarkoitettun Ekstranetin kautta.

Vuonna 2014 keskustelut keskittyivät lähinnä oikeusasiamiesten rooliin sotilashenkilöstön tekemien kantelujen tutkimisessa, kantelunsa käsittelyyn tyytymättömien kansalaisten oikeusasiamiehiä vastaan nostamiin oikeusjuttuihin ja kansallisiin vähemmistöihin kuuluvien lasten kaksikieliseen opetukseen.

Thanks @EUombudsman for a fantastic Liaison Seminar for the European Network of Ombudsmen. Was great to take part & represent @PHSOmbudsman

— Alison Moulds (@alison_moulds) April 29, 2014

Kiitokset Euroopan oikeusasiamiehelle upeasta Euroopan oikeusasiamiesten verkoston yhteyshenkilöiden seminaarista. Oli hienoa saada osallistua tilaisuuteen ja edustaa parlamentaaraisia ja terveydenhuoltoon liittyviä asioita käsittelevää oikeusasiamiestä.

Verkosto järjesti vuoden aikana kaksi seminaaria. Kesäkuussa Euroopan oikeusasiamies ja Walesin julkishallinnon oikeusasiamies (Yhdistynyt kuningaskunta) järjestivät yhdessä verkoston yhdeksännen alueellisen seminaarin. Seminaari pidettiin Cardiffissa, ja keskustelun pääteemana oli ”Oikeusasiamiehet ja vetoomusvaliokunnat: äänettömien äänenkäyttäjät”. Keskeisiä tarkasteltuja aiheita olivat nuorten, ikääntyvien ja vammaisten oikeuksien edistäminen sekä oikeus laadukkaaseen terveydenhuoltoon ja sosiaaliinhuoltoon. Euroopan oikeusasiamies oli järjestänyt kaksi kuukautta aiemmin verkoston yhdeksännen yhteyshenkilöiden seminaarin Strasbourgissa. Seminaarissa tarkasteltiin, miten Euroopan oikeusasiamiehen toimiston verkostolle tarjoamia palveluita voitaisiin parantaa; miten verkoston näkyvyyttä, vaikutusta ja merkityksellisyyttä voitaisiin lisätä; mikä on sosiaalisen median rooli verkoston näkyvyyden lisäämisessä ja mikä on oikeusasiamiesten rooli avoimuuden ja tiedonsaantioikeuden valvojina.

Joissakin tapauksissa oikeusasiamies voi katsoa aiheelliseksi siirtää kantelun Euroopan komissiolle, SOLVIT-verkostolle, tai Sinun Eurooppasi-neuvonnalle. SOLVIT on komission perustama verkosto, joka auttaa ihmisiä, jotka kohtaavat esteitä pyrkiessään käyttämään oikeuksiaan unionin sisämarkkinoilla. Sinun Eurooppasi-neuvonta on toinen EU:n laajuinen verkosto, jonka komissio on perustanut antamaan kansalaisille neuvoja EU:ssa elämiseen, työskentelyyn ja matkustamiseen liittyvissä asioissa. Ennen kantelun siirtämistä tai kantelijan neuvomista oikeusasiamiehen yksiköt pyrkivät kaikkiin keinoin selvittämään, mikä muu toimisto voisi auttaa parhaiten.

Oikeusasiamiehen julkaisu Ongelmia EU:n kanssa? Kuka voi auttaa sinua? sisältää lisätietoa vaihtoehtoisista valituskeinoista.

Luku 11 - Resurssit

11.1 Talousarvio

Oikeusasiamiehen talousarvio on EU:n talousarvion itsenäinen pääluokka. Se jakautuu kolmeen osastoon. Osastoon 1 sisältyvät palkat, korvaukset ja muut henkilöstöön liittyvät menot. Osastoon 2 sisältyvät kiinteistöt, irtain omaisuus, laitteet ja sekalaiset käyttömenot. Osastoon 3 sisältyvät toimiston yleisistä tehtävistä aiheutuvat menot. Vuonna 2014 talousarvion mukaisia määrärahoja oli yhteensä 9 857 002 EUR.

Mahdollisimman tehokkaan varainhoidon varmistamiseksi oikeusasiamiehen sisäinen tarkastaja Robert Galvin tarkastaa määrääjain toimiston sisäiset valvontajärjestelmät ja sen varainkäytön. Kuten muidenkin EU:n toimielinten tapauksessa, Euroopan tilintarkastustuomioistuimien tarkastaa myös oikeusasiamiehen toimiston tilit.

11.2 Resurssien käyttö

Oikeusasiamies laatii joka vuosi vuotuisen hallintosuunnitelman, jossa määritellään konkreettiset toimet, jotka on toteutettava toimiston tavoitteiden painopisteiden toteuttamiseksi. Vuoden 2014 hallintosuunnitelma oli viimeinen, joka perustuu oikeusasiamiehen strategiaan toimikaudelle 2009–2014.

11.3 Oikeusasiamiehen henkilöstö

Oikeusasiamiehen toimistolla työskentelee erittäin pätevä ja kielitaitoinen henkilöstö. Näin varmistetaan, että se pystyy hoitamaan hallinnollisia epäkohtia koskevat kantelut EU:n 24 virallisella kielellä ja lisäämään tietoa oikeusasiamiehen työstä. Vuonna 2014 Euroopan oikeusasiamiehen toimiston henkilöstötaulukossa oli 67 virkaa.

Täydellinen ja säännöllisesti päivitettävä henkilöstöluettelo sekä yksityiskohtaista tietoa oikeusasiamiehen toimiston rakenteesta ja kunkin yksikön tehtävistä on saatavilla oikeusasiamiehen verkkosivustolla (www.ombudsman.europa.eu) EU:n 24 virallisella kielellä.

Tutustu Euroopan oikeusasiamiehen henkilöstöön. <http://europa.eu/!UQ74qp>

Näin otat yhteyttä Euroopan oikeusasiamieheen

Kirjoita

Euroopan oikeusasiamies 1 avenue du Président Robert Schuman CS 30403 F - 67001
Strasbourg Cedex

Soita

+33 (0)3 88 17 23 13

Faksaa

+33 (0)3 88 17 90 62

Lähetä sähköpostia

eo@ombudsman.europa.eu

Käy verkossa

- Verkkosivusto: www.ombudsman.europa.eu
- Twitter: twitter.com/EUombudsman
- Google+: plus.google.com/101520878267293271723
- LinkedIn: www.linkedin.com/company/272026
- YouTube: www.youtube.com/eotubes

Käy toimistolla

Ota yhteyttä etukäteen, jos haluat vieraila Euroopan oikeusasiamiehen toimistolla Brysselissä tai Strasbourgissa.